

KARTA KURSU**rok akademicki 2023/2024**

Kierunek: Psychologia
Specjalność: -
Forma prowadzenia zajęć: stacjonarne

Stopień: jednolite magisterskie
Rok: III
Semestr: zimowy

Nazwa	Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży
Nazwa w j. ang.	Clinical psychology of children and adolescents

Koordynator	dr Dominika Sznajder	Zespół dydaktyczny
		dr Natalia Czyżowska
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele uczenia się)

Wiedza: Celem kursu jest dostarczenie studentom wiedzy z zakresu podstawowych zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży, ich przyczyny oraz możliwych form oddziaływania terapeutycznego.

Umiejętności: Podczas ćwiczeń studenci zdobędą podstawowe umiejętności związane z rozpoznawaniem wybranych zaburzeń u dzieci i młodzieży na podstawie prezentowanych objawów.

Kompetencje społeczne: Studenci rozwiną świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa zajmującego się dziećmi i młodzieżą

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01, student zna podstawową terminologię używaną w psychologii klinicznej (norma, rodzaje norm, patologia)	K_W09
	W_02, student opisuje modele zaburzeń wieku dziecięcego	K_W09
	W_03, student zna kryteria diagnostyczne poszczególnych zaburzeń psychicznych wieku dziecięcego (ICD 10, ICD 10 a ICD 11/różnice/, DSM V)	K_W09
	W_04, student wskazuje przyczyny poszczególnych zaburzeń wieku dziecięcego	K_W09
	W5, student wskazuje formy oddziaływań terapeutycznych stosowanych do danego zaburzenia	K_W10

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01, student potrafi zidentyfikować objawy zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży/ odchylenia od normy rozwojowej/	K_U07
	U_02, student potrafi wyjaśnić etiologię poszczególnych zaburzeń wieku rozwojowego (przyczyny biologiczne, indywidualne, rodzinne)	K_U04
	U_03, student potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w celu ukierunkowania adekwatnej pomocy	K_U09

	U_04, student potrafi wykorzystywać wiedzę na temat zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania do analizy sytuacji problemowej dziecka celem wsparcia procesu wychowawczego i dydaktycznego	K_U09
--	--	-------

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K_01, student ma świadomość potrzeby rozwoju osobistego i doskonalenia kompetencji zawodowych	K_K02
	K_02, student rozumie konieczność współpracy z innymi specjalistami celem udzielenia kompleksowej pomocy dziecku	K_K04
	K_03, student ma świadomość znaczenia profilaktyki zdrowia psychicznego	K_K05

		Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	30			15								
	45											

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady i ćwiczenia odbywają się w formie stacjonarnej

Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną

Dyskusja

Metoda przypadków (studia przypadków)

Analiza literatury

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learnin g	Gry dyda ktycz ne	Ćwic zeni a w szkol e	Zaję cia teren owe	Prac a labor atory jna	Proj ekt indy widu alny	Proj ekt grup owy	Udzi ał w dysk usji	Ref erat	Praca pisem na (esej)	Egza min ustn y	Egza min pise mny	Inne (kolo kwium)
W01												X	X
W02												X	X
W03												X	X
W04												x	X
W05												x	X
U01								X					
U02								X					
U03								X					
U04								X					
K01								X					
K02								X					
K03								X					

Kryteria oceny

Egzamin testowy (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt)
Zaliczenie ćwiczeń: pozytywne zaliczenie kolokwium, aktywny udział w zajęciach, obecność obowiązkowa (dopuszczalne max 1 nieobecności)

Uwagi

Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunek: Psychologia

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematy wykładów (30H)

1. Norma normalność, zdrowie – próba definicji. Specyficzne cechy psychologii klinicznej dzieci i młodzieży jako dyscypliny teoretycznej i stosownej
2. Czynniki warunkujące powstawanie zaburzeń u dzieci i młodzieży. Teoretyczne modele zaburzeń wieku dziecięcego.
3. Zaburzenia neurorozwojowe – niepełnosprawność intelektualna
4. Zaburzenia neurorozwojowe – zaburzenia ze spektrum
5. Zaburzenia neurorozwojowe – zespół nadpobudliwości psychoruchowej
6. Zaburzenia neurorozwojowe – zaburzenia mowy i języka
7. Zaburzenia neurorozwojowe – zaburzenia tikowe i zespół Tourette'a
8. Zaburzenia neurorozwojowe – zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych
9. Zaburzenia emocjonalne i związane ze stresem – zaburzenia lękowe
10. Zaburzenia emocjonalne i związane ze stresem – zaburzenia związane ze stresem
11. Zaburzenia nastroju – depresyjność i depresja, choroba dwubiegunowa
12. Zaburzenia psychiczne związane z kontekstem społecznym – destrukcyjne zaburzenia zachowania
13. Zaburzenia psychiczne związane z kontekstem społecznym – zaburzenia więzi
14. Zaburzenia psychiczne związane z kontekstem społecznym – zachowania samobójcze i samouszkodzenia
15. Zaburzenia psychiczne a stan somatyczny – zaburzenia odżywiania

Tematy ćwiczeń (15H)

1. Rozumienie dziecka jako osoby. Etyka postępowania psychologa w relacji z dzieckiem.
2. Przywiązanie i jego znaczenie dla funkcjonowania jednostki. Zaburzenia przywiązania
3. Funkcjonowanie dziecka z zaburzeniami ze spektrum autyzmu
4. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej i jego powikłania (zaburzenia zachowania)
5. Specyficzne zaburzenia w rozwoju umiejętności szkolnych
6. Zaburzenia depresyjne u dzieci i młodzieży
7. Kolokwium, podsumowanie zajęć
8. Zaliczenie

Wykaz literatury podstawowej

Literatura obowiązkowa:

- **Janas Kozik M., Wolańczyk K. (2021). Psychiatria dzieci i młodzieży 1 i 2. Warszawa: PZWL (rozdziały: 1, 11, 13, 14, 16, 17, 20)**
- Gmitrowicz A., Janas- Kozik M. (2018). Zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży. Warszawa: Medical Tribune (rozdziały: 1, 2, 3, 5, 6)
- Grzegorzewska I., Cierpiałkowska L., Borkowska A. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN (część III, s. 281-533)
- Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders DSM V (2013) – wybrane zaburzenia
- Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD10/ ICD11

Wykaz literatury uzupełniającej

- Namysłowska I. (2016). Psychiatria dzieci i młodzieży. Warszawa: PZWL (rozdziały 8,9,10,11,12,14,15,17,18,19,21,22,25)
- Wolańczyk T., Komperda J. (2015). Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci. Warszawa: PZWL (rozdziały 3,4,5,8,9,10,12,13,14,15,16,)
- Ainsworth, M. (1993). Attachment as related to mother-infant interaction. *Advances in Infancy Research*, 8, s. 1–50
- Butcher J. N., Hooley J.M., Mineka S. (2017). Psychologia zaburzeń. Gdańsk: GWP (rozdział XV, zaburzenia wieku dziecięcego I młodzieńczego)
- Chatizow J. (2018). Depresja i samobójstwa dzieci i młodzieży. Warszawa: Difin
- Furnham A., Badmin N., Sneade I.: Body Image Dissatisfacitio: Gender Differences in Eating Attitudes, Self-Esteem, and Reasons for Exercise. *J. Psychol*, 2002, 136(6), s. 581-596.
- Greenberg, M. T. (1999). Attachment in adolescence. W: J. Cassidy, Ph. R. Shaver (red.), *Handbook of attachment. Theory, reaserch and clinical applications*. Nowy Jork – Londyn: The Guilford Press.
- Grzegorzewska I., Cierpiątkowska L., Borkowska A. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN
- Hoek H.W., van Hoeken D.: Review of the prevalence and incidence of eating disorders. *International Journal of Eating Disorders*, 2003, 34,s. 383-396
- Józefik B. (2017). Anoreksja i bulimia psychiczna. Rozumienie i leczenie zaburzeń odżywiania się. Kraków: Wudawnictwo UJ
- Kendall P.C. (2015). Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Gdańsk: GWP
- Kołakowski A., Wolańczyk T. (2010). ADHD. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej. Przewodnik dla rodziców i wychowawców. Gdańsk: GWP
- Maciarz A. Biadasiewicz M. (1999). Dziecko autystyczne z zespołem Aspergera. Kraków: Impuls
- Pisula E. (2016). Autyzm. Przyczyny, symptomy, terapia. Gdańsk: Wyd. Harmonia
- Reid G. Wearmouth J.(2011). Dysleksja. Teoria i praktyka. Gdańsk; GWP
- Sęk H. (2013). Psychologia kliniczna. Warszawa: PWN (rozdział II, Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży – wybrane zagadnienia)
- Taylot Ch. (2016). Zaburzenia przywiązania u dzieci i młodzieży. Gdańsk: GWP

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	38
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	40
	Ogółem bilans czasu pracy	125
	Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	5